

KÁNTÁS BALÁZS

**A HORTHY-KORSZAK ELSŐ ÉVEIBEN MŰKÖDŐ MAGYAR
RADIKÁLIS JOBBOLDALI TITKOS PARAMILITÁRIS
SZERVEZETEK TÖREDÉKES TÖRTÉNETE, 1919–1925**

DOKTORI (PHD) ÉRTEKEZÉS TÉZISEI

**KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
TÖRTÉNETTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA**

TÉMAVEZETŐ: DR. MAKKAI BÉLA CSC

BUDAPEST, 2022

Előjáróban

A Horthy-korszak első néhány éve a magyar történelem azon viharos időszakai közé tartozott, mely bővelkedett – elsősorban jobboldali, irredenta eszmék mentén szerveződő – titkos társadalmi egyesületekben, társaságokban, melyek a politikai életre is befolyással bírtak. E titokban működő szervezeteknek olykor volt legális fedőszervezete (a legálisan bejegyzett egyesületek pártpolitikai aktivitást nem folytathattak) valamilyen társadalmi egyesület formájában, olykor pedig informális keretek között, csupán a tagok közti szóbeli megbeszélések és utasítások alapján fejtették ki a tevékenységüket.

Az 1920-as években működő nagyszámú, egymással szoros átfedéseket mutató titkos és féltitkos irredenta szervezet, illetve a hozzájuk szorosan kötődő jobboldali paramilitáris alakulatok működését a maguk komplexitásában leginkább konkrét példák és velük kapcsolatba hozható konkrét események, mikrotörténelmi esettanulmányok útján érthetjük meg. A paramilitáris tevékenységet és szervezeteket, melyek az első világháború utáni években Európa szinte minden államában jelen voltak, a téma nemzetközi szakirodalma többnyire úgy szokta definiálni, mint olyan katonai vagy kvázi-katonai szervezeteket és cselekményeket, amelyek kiegészítették a konvencionális katonai alakulatok működését, vagy azok helyébe léptek. Erre némely esetben az állam kereteinek átmeneti vagy akár tartós felbomlása adott lehetőséget, más esetekben az állam maga használta fel az ilyen alakulatokat, megint másutt a paramilitáris formációk a fennálló állam ellenében léptek fel.

Értekezésem célja tehát elsősorban a korai magyar radikális jobboldal (paramilitáris) működés módjának, valamint a (fegyveres) szélsőjobboldali organizációk és az állam/kormányzat komplex és ellentmondásos viszonyának, illetve e jelenségek tágabb társadalmi-politikai kontextusának vizsgálata és bemutatása. Átmeneti műfajú, a monográfia és a forráskiadvány között helyet foglaló munkám a korai magyarországi paramilitáris szélsőjobboldali mozgalmak történetét három nagyobb tematikus egység mentén kívánja tárgyalni, mely leginkább a főcímben szereplő *milicisták–puccsisták–terroristák* hármasság mentén értelmezhető.

Milicisták címszó alatt kísérlem meg feltárni a Kettőskereszt Vérszövetség nevű, állami, vagy legalábbis kvázi-állami szervként működő, sajátos titkos katonai formáció és bizonyos hozzá kötődő mikrotörténelmi esettanulmányok bemutatása által a Horthy-korszak első éveiben működő magyar milicista mozgalom csupán töredékesen rekonstruálható történetét.

A radikális jobboldalhoz és a különböző katonai-félkatonai körökhöz a korszakban számos, többnyire komolytalan államcsínyterv kötődik, *puccsisták* címszó alatt ugyanakkor leginkább Ulain Ferenc, a kormánypártból kivált fajvédő nemzetgyűlési képviselő és társai 1923-as államcsínyterve érdemli meg a legnagyobb figyelmet, amelyet a német nemzetiszocialista mozgalom közreműködésével, a bajor sörpuccsal egy időben kívántak volna végrehajtani. A „magyar sörpuccs” mellett ismertetem azonban az 1923-as év két még komolytalanabb, kocsmaasztaltól kiindult államcsínytervét, az úgynevezett Három Kapás-puccsot és a Csocsó Bácsi-féle összeesküvést. A három puccsterv között szoros személyi átfedések fedezhetők fel.

Mindehhez szorosan kapcsolódnak természetesen a *terroristák*, vagy ahogyan a korabeli sajtónyelvben gyakran nevezték őket, a *terrorfiúk* (az elnevezés egyébként használatos volt mind a tanácsköztársaság idején működő, radikális baloldali fegyveresekre,

mind az 1920-as évek jobboldali félkatonai szervezeteinek tagjaira), hiszen a radikális jobboldalhoz számos terrorcselekmény kötődött, melyek megkísérelték aláásni a bethleni konszolidációt. E merényletek többsége a korszak befolyásos, pártszerűen működő szélsőjobboldali szervezetének, az Ébredő Magyarok Egyesületének félkatonai szárnyából, a Nemzetvédelmi Főosztályból indult ki. E cselekmények közül is kiemelkedik a nyolc ember halálát okozó, 1922. április 3-ai erzsébetvárosi bombamerénylet, az ugyancsak 1922-ben tervezett, bár a szerencsének köszönhetően meg nem valósult jászkarajenői antiszemita merényletterv, vagy az 1923. december 24-ei csongrádi bombamerénylet. *Terrorfiúk* címszó alatt e három esetet, azok szereplőit és az utánuk lefolyt büntetőeljárásokat, közülük is kiemelten a hatalmas nyilvánosságot kapott erzsébetvárosi merényletet igyekszem bemutatni, felderítve azt is, milyen határozott következtetések vonhatók le a korai magyar paramilitáris szélsőjobboldal a kormányzathoz és a hadsereghez való viszonyáról...

(MILICISTÁK) – A Kettőskereszt Vérszövetség, egy sajátos titkos katonai szervezet az 1920-as években

A paramilitarizmus megjelenése az első világháború után jórészt a vesztes államokban, így Magyarországon is természetes jelenség volt, és reprenzetánsai elsődlegesen aktív állományú katonák, katonaviselt férfiak, első világháborús veteránok, esetleg egyéb fegyveres testületek tagjai voltak. Az ilyen jellegű formációk szorosan összefonódtak az új, független magyar állammal, illetve a vesztes államokat sújtó fegyverkezési korlátozások következtében igen szűk keretek között működő – részben egykori paramilitáris alakulatokból, szabadcsapatokból (újra)szerveződő – hadsereggel is. A Kettőskereszt Vérszövetség (rövidítve: KKV vagy KKV Sz) nevű katonai titkos társaság/irreguláris katonai alakulat az ilyen szervezetek közül is kiemelkedik, mert esetében nem valamiféle önszerveződő mozgalomról, hanem inkább titokban működő állami, vagy legalábbis kvázi-állami szervezetről beszélhetünk, melyet a kormány és a hadvezetés részben a trianoni békediktátum által elcsatolt magyarlakta területeken végrehajtandó, a hagyományos hadviselés keretei közé nem illő hadműveletek végrehajtása céljából működtetett.

Bár a szervezet az 1920-as évek első felében erősen jelen volt a köztudatban, és számos törvénytelen séget (pl. politikai és egyszerű rablógyilkosságokat, merényleteket, puccskísérleteket stb.) írtak a számlájára a korabeli sajtóban és egyéb forrásokban, iratot mégsem igen keletkeztetett, így működéséről kevés ismeretünk van. Ez a kevés azonban így is jóval több, mint a semmi. A KKV Sz nem volt más, némi leegyszerűsítéssel, mint az Etelközi Szövetség (rövidítve: EX, ET vagy X) nevű titkos szervezet katonai szárnya, bár feltehetőleg önálló tevékenységet is kifejtett. Az Etelközi Szövetségről, a korszak kiterjedt befolyással rendelkező, a szabadkőművesség ellenében alakult, annak nacionalista változataként funkcionáló, politizáló titkos társaságáról titkossága és titokzatossága ellenére viszonylag sokat tudunk, elsősorban egyik alapítója, Zadravec István táborigaznádok emlékirataiból. Az EX a magyar irredenta, fajvédő legális és illegális egyesületek többségét irányította, azok ernyőszervezetének is tekinthető. 1919 novemberében alakult Szegeden, az ellenforradalmi kormány politikusai és a Nemzeti Hadsereg tisztjei részvételével. Megemlítené továbbá az is, hogy bár a szakirodalom igen gyakran illeti az Etelközi Szövetséget a *szélsőjobboldali*

jelzővel, a szervezet maga politikailag igen heterogén volt. Bár célkitűzései között valóban szerepeltek radikális jobboldali elemek, nem kezelhető egyszerűen a korai magyar jobboldali radikalizmus csúcsszerveként, hiszen a tagok között együtt voltak jelen a kormánypárti mérsékelt jobboldal és a radikális jobboldal képviselői, valamint a legitimisták és a szabad királyválasztók is, akiket az összeomlás, polgárháborút, majd terület-elcsatolást elszenvedett ország integritása helyreállításának eszméje egyesített. Bethlen Istvánt, Teleki Pált vagy Bánffy Miklóst, a korszak jelentős, a magyar történelemben inkább pozitív szerepet játszó konzervatív politikusait, akik egyúttal az Etelközi Szövetség tagjai is voltak, például túlzás volna a *szélsőjobboldali* vagy a *radikális jobboldali* jelzővel illetni. Vezető szerepet töltöttek be az egyesületben ugyanakkor olyan radikális jobboldali politikusok, mint Eckhardt Tibor, aki 1923 decemberétől az Ébredő Magyarok Egyesületének, a korszak legbefolyásosabb nacionalista tömegszervezetének elnöki tisztét is betöltötte, illetve fokozatosan ragadta magához a szervezet vezetését a kormánypártból 1923-ban kilépő, majd a radikális jobboldal parlamenti képviselőjét megteremtő Magyar Nemzeti Függetlenségi (Fajvédő) Pártot megalapító Gömbös Gyula későbbi miniszterelnök, a korabeli szélsőjobboldali vezető politikusa. A későbbiekben kb. 5000 tagot számláló társaságot a 7–12 fős Vezéri Tanács 1944 végéig, többnyire egykori katonákat tömörítő Magyar Országos Véderő Egylettel (MOVE) szoros együttműködésben irányította, és annak a budapesti székházában tartotta összejöveteleit. Az EX rítusaiban és külsőségeiben az általa gyűlölt szabadkőművességre hasonlított, még a székhelyét is a betiltott Magyarországi Symbolikus Nagypáholy MOVE számára lefoglalt Podmaniczky utcai székházában rendezte be, fedőegyesülete a Magyar Tudományos Fajvédő Egyesület volt. Jelentős hatást gyakorolt a politikai életre, lévén tagjai voltak a korszak jelentős politikai és katonai vezetői. Horthy Miklós kormányzó – a róla elterjedt legendákkal ellentétben – pragmatikus politikusként nem volt tagja egy titkos társaságnak sem, ám mivel bizalmasai közül sokan tagok voltak, így akaratát e társaságokban is tudta érvényesíteni. Az EX-be meghívás alapján felvételüket kérők e célra kidolgozott szertartás keretében életre-halálra szóló fogadalmat tettek az irredenta és nemzetvédő célok szolgálatára. A Vezéri Tanács az ország sorsát érintő fontos kérdéseket megtárgyalta, ha döntést közvetlenül talán nem is hozott országos ügyekben. A II. világháború alatt báró Feilitzsch Berthold – a korszak befolyásos háttérpolitikusa, hosszú időn keresztül a szervezet vezérintézője, a Vezéri Tanács elnöke – végül a nyilaskeresztes mozgalmat kezdte támogatni, és fokozatosan magához ragadta az ekkora már egyre kisebb befolyással rendelkező szervezet irányítását. A Podmaniczky utca 45. szám alatti ház 1944–1945 során, Budapest ostroma alatt jelentős károkat szenvedett, így elképzelhető, hogy az egyesülettel kapcsolatos források hiánya nemcsak titkos működésének, hanem igen nagyrészt a háborús iratpusztulásnak köszönhető.

Az EX-ről mindazonáltal, ha szórványosan is, sok minden tudható, a KKVSz esetében rosszabb a helyzet. A szervezet elvileg szintén 1919 őszén jött létre az ellenforradalom védelmére, a kommunista és más baloldali erők elleni harcra. A trianoni békeszerződés aláírása után a megcsönkített ország területi integritásának helyreállítására való törekvést is felvette a céljai közé. Parancsnoka Siménfalvy Tihamér vezérkari ezredes, később tábornok, első világháborús hős, a Székely Hadosztály egykori vezérkari főnöke volt, aki a külföldi nacionalista szervezetekkel, különösen az osztrák és a német nacionalista paramilitáris mozgalmakkal is szoros kapcsolatot tartott, továbbá vezető szerepet töltöttek be benne a

fehérterror olyan hírhedtté vált különítményparancsnokai, mint Héjjas Iván főhadnagy vagy Prónay Pál alezredes. Héjjas a szervezet helyettes parancsnoka is volt. A vezetők között volt továbbá a későbbi miniszterelnök, Gömbös Gyula, Endre László későbbi háborús bűnös belügyi államtitkár, Zadaveczi István tábori püspök, Csörgey (született: Uhlig) Károly ezredes, később tábornok, valamint Görgey György ezredes, a kormányzói testőrség parancsnoka. Katonailag szervezett egységeinek tagjait szigorú eskü kötötte, egyik fedőszerve a Nemzeti Múltunk Kulturális Egyesület volt, mely azonban jóval később alakult meg, mint a titkos katonai szervezet maga, alapszabályát csak 1922-ben hagyták jóvá. A különböző tiszti különítményekkel (így például az 1920 során a Britannia Szállóban működő katonai egységgel) szoros átfedést mutató KKVSz titkos gyűléseit a Nádor laktanyában, Prónay Pál alezredes formálisan a Nemzeti Hadseregbe tagolódó, gyakorlatilag önállóan és sokszor törvénytelenül tevékenykedő vadászszázalójának székhelyén tartotta, tagjai pedig elsősorban csendőr- és katonatisztek, valamint katonaviselt földbirtokosok és közigazgatási tisztviselők voltak. A budapesti központon kívül minden nagyobb városban működött egy-egy alszervezet, a tagok pedig az államapparátust behálózva elsősorban a kommunistagyanús egyének megfigyelésével, baloldali szervezkedések feltérképezésével foglalkoztak. A KKVSz neve felmerült olyan nagy sajtónyilvánosságot kapott kiváltó bűnesetek mögött is, mint a nyolc halálos áldozatot követelő, antiszemita indíttatású 1922-es bombamerénylet az Erzsébetvárosi Demokrata Kör ellen, a három ember életét kioltó 1923-as csongrádi bombamerénylet, vagy épp az ugyancsak 1923-as állítólagos irredenta magyar merénylet a román királyi pár ellen. Az 1922-es erzsébetvárosi bombamerénylet kapcsán lefolytatott büntetőper ügyirata a KKVSz történetének is igen fontos forrása, ugyanis gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter tanúvallomása szerint a KKVSz a tanácsköztársaság összeomlása után a fővárosban és vidéken tevékenykedő fegyveres alakulatok egységes katonai irányítás alá vonása, illetőleg antikommunista rendcsinálás céljából jött létre 1919–1920 tájékán, mint a haderő vezérkarának irányítása alá tartozó paramilitáris csúciszerv. Ebben az értelemben valóban állami szervezet, a haderő (fél)titkos irreguláris kiegészítő alakulata volt, melynek bizonyos tagjai saját indíttatásból követtek el törvénybe ütköző cselekményeket.

Mindezzel egybevégnak Ujszászy István vezérőrnagy, a magyar katonai hírszerzés és elhárítás vezetőjének az ÁVH fogságában, 1948-ban írott feljegyzései. Ezen iratok szerint az 1920-as években a magyar hadseregen belül titokban, a kormány és a kormányzó tudtával és beleegyezésével működött egy – elsősorban irredenta indíttatású – külföldi szabotázs- és diverzánsakciókat kidolgozó és kivitelező csoport, melynek a vezetője ugyancsak Siménfalvy Tihamér ezredes, majd Siménfalvy 1929-es halála után Papp Dezső alezredes volt. A Siménfalvy-csoport a Várban, a Külügyminisztérium épületében működött, tevékenysége a kisantant államokra irányult, középtávon előkészítve a magyarlakta területek visszafoglalását. Később ebből a titkos katonai szervezetből nőtt ki a honvéd vezérkar 5. számú, 1936-tól nyíltan működő sajtó- és propagandaosztálya, mely nevével ellentétben nem csupán propagandatevékenységet végzett, hanem a kisantant államokban szabotázs- és diverzánsakciókat hajtott végre a Miniszterelnökséggel és a Külügyminisztériummal szoros együttműködésben. A Siménfalvy-, később Papp-csoport, majd még később a vezérkar 5. osztálya és tevékenységéből, valamint Siménfalvy ezredes vezetői-szervezői tevékenységéből a KKVSz-szel való szoros átfedésekre, a két szervezet legalább részleges azonosságára is következtethetünk. A KKVSz egyébként erős hasonlóságokat mutatott a német *Schwarze*

Reichswehrrel (Fekete Hadsereg), melynek – a radikális jobboldali mozgalmakhoz, többek között a Hitler vezette Nemzetiszocialista Párthoz is szorosan kötődő – szabadcsapatait a német kormány is a fegyverkezési korlátozás alatt álló hadsereg félhivatalos tartalékos egységeiként kezelte.

Ami a korai magyar radikális jobboldali titkos szervezetek nem túl bőséges historiográfiáját illeti, a Kádár-rendszerben a marxista történetírás igyekezett a Horthy-korszak valós befolyással bíró jobboldali társadalmi egyesületeinek és titkos társaságainak, illetve a hozzájuk kötődő fegyveres alakulatoknak a jelentőségét és tevékenységét felnagyítani, olykor már-már afféle árnyékkormányként beállítva e társaságokat; nincs ez másként a KKV Sz esetében sem. Az ellenforradalomról szóló monográfiájában Nemes Dezső, a jól ismert marxista történész például azt írja, a KKV Sz a Horthy-korszak első időszakának egyik legjelentősebb titkos szervezete volt, melynek megalapításában az úgynevezett szegedi kapitányok, a Nemzeti Hadsereg befolyásos tisztjei vettek részt 1919 júliusában. Állítása szerint a szervezet a hadsereg irányítása alatt állt, középtávú célja pedig valóban az volt, hogy feszültséget keltsen és lázadást robbantson ki a trianoni békeszerződés után a szomszédos államokhoz csatolt magyarlakta területeken, elsősorban a Csehszlovákiához csatolt Felvidéken, ahová majd a kitörő zavargások nyomán a reguláris magyar hadsereg rendcsinálás címén bevonult volna a területek visszafoglalása céljából. Nemes meglehetősen határozott állításokat tesz ugyan a KKV Sz-ről, ám ezzel együtt kevés forrásra hivatkozik, így megállapításainak van ugyan igazságtartalma, de mindenképpen alapos és megfontolt kritikával kezelendők.

A KKV Sz forrásbázisa szórványos, ugyanakkor jelentősen bővíti a források körét, hogy az 1920-as években, a tanácsköztársaság összeomlása utáni polgárháborús időket követően előfordult számos megdöbbentően súlyos, olykor több ember életét követelő, a korszak radikális jobboldali egyesületeihez és paramilitáris alakulataihoz köthető bűncselekmény. Ezekkel a KKV Sz-t is kapcsolatba hozták mind a közbeszédben, mind a sajtóban, mind pedig a parlamentben. Kiemelhetők ezek közül Héjas Iván különítményének, az Alföldi Brigádnak antiszemita indíttatású gyilkosságai, Somogyi Béla és Bacsó Béla szociáldemokrata újságírók meggyilkolása, illetve a Nemzeti Hadsereg budapesti bevonulása után a Britannia Szállóban berendezkedő különítmény által elkövetett bűncselekmények.

A bethleni konszolidáció jegyében eközben az ország különböző területein még mindig működő jobboldali félkatonai alakulatokat, nemzetvédelmi milíciákat, így a Héjas Iván Alföldi Brigádját és az Ébredő Magyarok Egyesületének (ÉME) fegyveres alakulatait 1921–1922-ben regularizálták, illetve lefegyverezték. E regularizáció keretében létrejött a Belügyminisztérium irányítása alatt álló, Nemzeti Munkavédelem/Nemzeti Munkavédelmi Hivatal (NMV) nevű, a sztrájkok és a munkásmozgalmi szervezkedések letörésére és üzembiztonsági feladatok ellátására szolgáló segédrendőri szervezet, mely kissé anakronisztikusan afféle *fehér munkásőrség*ként is jellemezhető. Az Alföldi Brigád, az Ébredő Magyarok Egyesületének nemzetvédelmi osztályai és más milíciák is ebbe a szervezetbe olvadtak be – tehát jóval szorosabb kormányzati kontroll alatt, de a szervezetek és tagjaik megőrizhették paramilitáris jellegüket, és tovább működhettek. A KKV Sz is az NMV keretein belül élt tovább, erről pedig levéltári forrás is tanúskodik: egy bizalmas belügyminisztériumi körlevél 1926-ból, mely megtiltja az NMV tagjainak, hogy a segédrendőri szervet akár egymás között a Kettőskereszt Vésztársaság névvel illessék, mivel

ahhoz meglehetősen rossz emlékek fűződnek. Bár a Kettőskereszt Vérszövetség 1923-ban hivatalosan megszűnt, tagjai továbbra is állami szolgálatban, folytatták tevékenységüket az általuk hazafiasnak tartott célok érdekében...

(PUCCSISTÁK) – Ulain Ferenc fajvédő nemzetgyűlési képviselő és társai „magyar sörpuccsa”, valamint hasonló, kisebb volumenű szervezkedések

A Horthy-korszak első éveit olyan társadalmi és gazdasági helyzet jellemezte, amely kedvezett a politikai szélsőségeknek. A különböző – az ország kül- és belpolitikai konszolidációján fáradozó Bethlen-kormány munkájával elégedetlen – radikális politikai csoportok, illetve a hozzájuk kötődő paramilitáris alakulatok némelyike még az államcsínykísérlet és az erőszakos hatalomátvétel gondolatával is eljátszott. Egy ilyen kalandor jellegű, komolytalan, mégis nagy politikai és sajtóvisszhangot kiváltott puccsterv volt az, amelyet dr. Szemere Béla kórházigazgató főorvos, az Állambiztonsági Megbízottak Országos Szervezete (ÁBM) nevű (ekkorra ugyancsak a Nemzeti Munkavédelem irányítása alá vont), eredetileg a Budapesti Rendőr-főkapitányság irányítása alatt működő, önkéntes segédrendőri szerv parancsnoka, Bobula Titusz magyar születésű, amerikai állampolgárságú építészmérnök, illetve dr. Ulain Ferenc ügyvéd, a kormányzó Egységes Pártból kivált fajvédő nemzetgyűlési képviselő, a korabeli szélsőjobboldal ismert politikusa terveztek el 1923 őszén. Tekintve, hogy a három férfiú a – meggyőződésük szerint túlzottan liberális, antant- és zsidóbarát – Bethlen-kormányt erőszakos úton, a Hitler–Ludendorff-féle német nemzetiszocialista mozgalom fegyveres támogatásával tervezte eltávolítani, akciójukat nagyjából a müncheni sörpuccsal egy időben végrehajtva és annak sikerétől is függővé téve, államcsínytervüket talán a legfrappánsabban a „magyar sörpuccs” elnevezéssel illelhetjük.

A Kettőskereszt Vérszövetség érintettsége itt is következtetni lehet, hiszen éppen a KKVSz parancsnoka, Siménfalvy ezredes állt a magyar politikai vezetés támogatásával élénk kapcsolatban a német és osztrák paramilitáris mozgalmakkal, illetve az összeesküvők a KKVSz két vezetőségi tagját, Héjjas Iván és Prónay Pál különítményparancsnokokat is be akarták vonni a szervezkedésbe. A puccsterv előkészületei valamikor 1923 augusztusának elején kezdődhettek, amikor is Budapesten megjelent egy Fritz Döhmel nevű német fiatalember, aki magát a Hitler–Ludendorff-féle bajor nemzetiszocialista mozgalom megbízottjának mondta, és hitelesnek tűnő ajánlólevelekkel ellátva felkeresett számos magyar szélsőjobboldali szervezetet és közszereplőt. Döhmel egyik első útja a korábban a bajor nacionalistákkal is kapcsolatokat ápoló ÉME székházába vezetett, ahol a szervezet vezetőségi tagjaival akart találkozni. Eljutott az egyesület egyik vezetőjéhez, a KKVSz-ben is fontos szerepet játszó Prónay Pál alezredeshez, aki nem sok hitelt adott a német fiatalember által előadottnak. Döhmel azonban nem adta fel, így lépett kapcsolatba Bobula Titusszal, az Amerikai Egyesült Államokból hazatért jómódú, jobboldali radikális elveket valló, felvidéki magyar építészmérnökkel, illetve annak barátjával, dr. Szemere Bélával. Szemere, mint a valamilyen intenzitással még mindig működő Állambiztonsági Megbízottak parancsnoka, illetve Bobula, aki pénzzel támogatta a magyar szélsőjobboldalt, ekkor egy ideje már gondolkodtak azon, hogyan lehetne a Bethlen-kormányt eltávolítani, ám tevékenységük a tervezetésben merült ki. A magyar felek elhitték, hogy Döhmel valóban a bajor nacionalista szervezet megbízottja, aki azért jár Magyarországon, hogy a hasonló magyar formációkkal

konkrét együttműködésről kössön megállapodást. A tárgyalások német nyelven folytak, a németül nem tudó Szemerének pedig Bobula fordította a Döhmel által előadottakat. Döhmel arról érdeklődött, hogy Szemere, mint az ÁBM parancsnoka, hány embert tudna fegyverbe szólítani egy hatalomátvételi kísérlet esetén, mire Szemere azt felelte, noha az ÁBM-et korábban nem államellenes összeesküvés céljára, hanem éppen hogy az állam védelmére hozták létre, bizonyára lennének emberek, akik hajlandók az ügy mellé állni. Annyi bizonyos, hogy Szemerék mögött komoly fegyveres erő nem állt, de a szervezkedésbe nem sokkal később bevonták Ulain Ferenc fajvédő nemzetgyűlési képviselőt, Gömbös Gyula bizalmasát, aki a bajor nacionalista szervezetekkel már régebb óta kapcsolatban állt, és Hitlerrel is személyesen ismerte. A felek Döhmel kezdeményezésére német nyelvű szerződést is fogalmaztak arról, miként is tudna együttműködni irredenta és antiszemita céljai megvalósításában a (majdan létrehozandó önálló) bajor és a (Bethlen-kormány eltávolítása után egy új, radikális jobboldali kormányzat vezetése alatt álló) magyar állam. Az iratot Döhmel szövegezte meg németül, lényege pedig az volt, hogy az újonnan megalakuló bajor állam el fogja ismerni az újonnan megalakuló magyar államot, mégpedig annak 1914-es, az első világháború és a trianoni békeszerződés életbe lépése előtti államhatáraival. A szerződő államok pedig katonailag is mindenben igyekeznek segíteni egymást – elsősorban a kisantant Csehszlovákia ellen fognak össze és nyújtanak egymásnak katonai segítséget, ha az akár Bajorországot, akár Magyarországot megtámadná. A szerződést Szemere, Bobula és Ulain 1923. november 5-én írták alá, és a tervek szerint Münchenben kellett volna német részről aláírnia Ludendorffnak és Hitlernek. Ulain vonattal el is indult, azonban soha nem jutott ki Münchenbe, így az éppen a sörpuccsra készülő bajor nacionalista politikusokkal sem találkozhatott. Hegyeshalomnál, az osztrák–magyar határon ugyanis feltartóztatta a rendőrség, és közölték vele, hogy a hatóságok tudnak az összeesküvésről, majd elkobozták tőle a Hitlernek szánt küldeményt. Nem sokkal később a másik két összeesküvő is rendőrkezre került.

Itt válhatott világossá a puccsisták számára, hogy tervük nem kerülte el a rendőrség figyelmét, és a hatóságok Ulain müncheni utazásakor már hetek óta figyelték a csoportot. Döhmel 1923 augusztusa és októbere közötti budapesti tartózkodásának részletei nem világosak, annyi azonban bizonyos, hogy ez idő tájt nem ő volt Budapesten a bajor nemzetiszocialisták egyetlen megbízottja. A rendőrség ugyanis 1923 őszén több tucat olyan német fiatalembert azonosított be a magyar fővárosban, akik a Hitler–Ludendorff-féle szervezet megbízottjaiként az Ébredő Magyarok Egyesületének címzett ajánlólevéllel rendelkeztek. Többségüket a rendőrök őrizetbe vették és kiutasították Magyarországról.

Szemerét, Bobulát és Ulaint végül lázadás előidézésére irányuló szövetség létesítésével vádolták meg, Ulain Ferenc mentelmi jogának ügyét pedig a nemzetgyűlés mentelmi bizottsága 1923 novemberének utolsó napjaiban tárgyalta, és alapos vizsgálatot folytatott le. A fajvédő képviselők igyekeztek menteni Ulaint és társait, bagatellizálni próbálták az ügyet, illetve azt hangsúlyozták, hogy szerintük Ulain és társai a rendőrség által felbérelt *agent provocateur* áldozatai, és elsősorban a polgári liberális honatyákkal szemben fogalmaztak meg vádakot, akiknek célja szerintük a fajvédő politikusok lejáratása volt.

A Budapesti Királyi Büntetőtörvényszék 1924. január 24-én hirdette ki az ügyben az elsőfokú ítéletet, melyben mindhárom vádlottat egy hónap és tizennégy napi fogházra ítélte. A vádlottakat 1923 decemberében már szabadlábra is helyezték, büntetésüket a bíróság

kitöltöttnek vette. Fellebbezési jogukkal éltek, a másodfokú bíróság pedig fel is mentette őket, ami egyébként igen jellemző volt a korszak szélsőjobboldali elkövetőivel szemben indított büntetőeljárásokra, ez pedig mélyebb következtetésekre is okot adhat a konzervatív kormány és a radikális jobboldali paramilitáris szervezetek kapcsolatait illetően.

Habár a puccsterv komolytalan volt, igen ironikus, s ugyanakkor valahol félelmetes is, hogy a magyar szélsőjobboldal képviselői épp azzal az ekkoriban még túl komolyan nem vehető, sőt, sokak által nevetségesnek tartott német politikussal keresték a kapcsolatot, és vártak tőle segítséget politikai elképzeléseik megvalósításához, aki kevesebb, mint húsz évvel később a huszadik század leghírhedtebb tömeggyilkos diktátorává vált. Ez az akkor és ott komolytalanak ható államcsínyterv mintha megelőlegezte volna Magyarország 1940-es évekbeli gyászos politikai-katonai szerepvállalását és a nemzetiszocialista Németország agressziós politikája melletti elköteleződését a második világháborúban. Egyéni, mikrotörténelmi szinten érdekes módon ugyanez mondható el az 1923-as összeesküvés kulcsfigurájáról: Ulain Ferenc az 1940-es években végül a Szálasi Ferenc vezette Nyilaskeresztes Párthoz csatlakozott, amely a világháború utolsó hónapjaiban a megszálló németek által koordinált tényleges puccs révén németbarát bábkormányt juttatott hatalomra, ezzel pedig beláthatatlan veszteségeket okozott a háborút mindenképpen elvesztő országnak.

(TERRORFIÚK) – Antiszemita indíttatású terrorcselekmények a konszolidáció első éveiben

A szélsőjobboldali paramilitáris szerveződésekkel kapcsolatba hozható, a magyar sörpuccs komolytalan tervénél sokkal félelmetesebb eseménysorozat zavarta meg a nemzetgyűlési választási küzdelmet 1922-ben, mely egyúttal lehetőséget is adott a végrehajtó hatalomnak a politikai szélsőségekkel szembeni fellépésre, noha a hatóságok csak 1924-re tudták felderíteni az ügyet. A kormánynak a fegyveres csoportok felszámolására több lépcsőben tett intézkedései ellenére az ÉME ekkor még mindig működtetett felfegyverzett és tényleges állami ellenőrzés nélkül tevékenykedő egységeket.

Egy ilyen ellenőrzés nélkül működő irreguláris katonai alakulat, az ÉME IX. kerületi Nemzetvédelmi Osztályának tagjai 1922 tavaszán elhatározták, hogy a Vázsonyi Vilmos liberális ellenzéki képviselő vezette Erzsébetvárosi Demokrata Kör liberális politikai-társadalmi szervezet Dohány utca 76. szám alatti székházában egy nagy létszámú rendezvény alkalmával bombamerényletet követnek el, s így számos, általuk a nemzet ellenségeinek tartott embert megölnek. A merénylet, majd a feltételezett elkövetők bírósági tárgyalássorozata az 1920-as évek egyik legnagyobb megdöbbenést és sajtónyilvánosságot kiváltott eseménye volt, a korabeli sajtótermékekben jórészt *bombaper*, illetve Márffy József elsőrendű vádlott után *Márffy-per* néven szerepel. Az Erzsébetvárosi Demokrata Kör összejövételén 1922. április 3-án robbant fel a bomba, mely nyolc ember életét oltotta ki, és huszonháromat sebesített meg. Ebben az időben gyakran követtek el a zsidósággal, illetve az antantbarát(nak vélt) személyekkel és intézményekkel szembeni merényleteket – ilyen volt többek között az 1922. elején tervezett, de szerencsére meg nem valósult jászkarajenői kézigránátos terrorcselekmény, illetve a három ember életét követelő, 1923. december 24-ei csongrádi bombamerénylet. Minden ilyen esemény mögött felsejlett az Ébredő Magyarok Egyesülete, a korszak egyik legnagyobb létszámú, nagy politikai befolyással bíró, félkatonai

jellegű szélsőjobboldali társadalmi szervezete, valamint Héjjas Iván és Prónay Pál különítményparancsnokok alakja.

Az erzsébetvárosi robbantás ügyét nem egyedül tárgyalta a bíróság, hanem a vádiratot végül hármias csoportosításban nyújtották be egyéb budapesti antiszemita és antantellenes bűncselekményekkel együtt. Az Erzsébetvárosi Demokrata Kör elleni merénylet vádját összevonták egy, az újpesti zsinagóga ellen tervezett pogromkísérlettel, amely végül nem került végrehajtásra. A Koháry utcai törvényszéki palota, valamint a francia követség ellen ugyancsak bombamerényletet kíséreltek meg, a csehszlovák követség ellen pedig hasonló merényletet terveztek, és csupán a szerencsén múlt, hogy ezek a bombák nem robbantak fel. Miklós Andor hírlapíró, laptulajdonos és Rassay Károly, nemzetgyűlési képviselő, a korszak ismert, liberális ellenzéki politikai szereplői csomagokat kaptak, bennük bontásra robbanó kézigránatokkal, és szintén csak a szerencsén és a jelenlévők éberségén múlt, hogy ezek a csomagok sem robbantak fel. Ezzel párhuzamosan a Magyar Államrendőrség Budapesti Főkapitányságára, a nemzetgyűlés elnökéhez, illetve a francia követségre is érkezett egy-egy életveszélyes fenyegető levél, melyet a feladók „101-es bizottság” néven írtak alá. A Budapesti Királyi Ügyészség vádirata szerint a fiatal milicisták *„eltértek a központi nemzetvédelmi céloktól, társadalomellenes támadásokat készítettek elő, az izraelita vallást követő állampolgárok Magyarországon való megmaradását pedig ún. zsidóverések és bombamerényletek útján akarták lehetetlenné tenni.”*

Az ügy politikai súlyát mutatja, hogy az elsőfokú főtárgyaláson tanúként hallgatták ki gróf Csáky Károly honvédelmi minisztert és gróf Bethlen István miniszterelnököt. Miként azt Csáky a Kettőskereszt Vérszövetség kapcsán már említett vallomásában elmondta, a tanácsköztársaság összeomlása utáni polgárháborús időkben az országnak nem volt egységes, reguláris hadereje, a Horthy és katonai köre által szervezett Nemzeti Hadsereg mellett ellenben csak Budapesten ötven milícia működött. Ilyen szervezetek voltak többek között az ÉME Nemzetvédelmi Főosztályának alárendelt nemzetvédelmi osztályok is, melyek a KKVSz irányítása alá tartoztak. A kaotikus helyzetben megszilárduló új magyar kormánynak szüksége volt az irreguláris katonai alakulatokra a rend stabilizálása és fenntartása érdekében, Berzeviczy Béla vezérkari főnök pedig 1919–20-ban a milíciákat a haderő ellenőrzése alá vonta. A KKVSZ-t azonban azért kellett a kormánynak felosztatnia később, 1923-ban, mert egyes tagjai súlyos bűncselekményekben voltak érintettek. A IX. kerületi Nemzetvédelmi Osztály az erzsébetvárosi merénylet elkövetése idején ebből következően már komolyabb állami kontroll nélkül működött.

Gróf Bethlen István miniszterelnök kevésbé az ügy politikai vonatkozásai miatt, mint inkább magát, mint magánszemélyt tisztázandó jelent meg tanúként a bíróság előtt, Márffy ugyanis azt állította, személyes jó ismeretséget ápol a miniszterelnökkel és családjával. Bethlen ezzel szemben a bíróságon határozottan tagadta, hogy akár ő, akár bármely családtagja akár csak felületesen is ismerné Márffyt.

A Márffy-pert részben a külföldi nyomás tette szükségessé, célja pedig az volt, hogy a magyar állam demonstrálja az antanthatalmak, főként Franciaország felé, hogy az I. világháborút követő forradalmi-polgárháborús idők véget értek, a politikai-társadalmi rend helyreállt, a kormányzat elfogadta a trianoni békeszerződés által rögzített határokat, és megindult a konszolidáció folyamata. Ugyan Márffy Józsefet elsőfokon halálra ítélték, de végül sem őt, sem ugyancsak halálraítélt bűntársait nem végezték ki. A per másodfokon a

Budapesti Királyi Ítéletábrán, harmadfokon pedig a Magyar Királyi Kúrián folytatódott, és jóval enyhébb ítéletekkel zárult. Az ÉME fegyveres alakulatait ezek után lefegyverezték, félkatonai szárnyának polgárőrségszerű jogköreit egyértelműen megszüntették, a jobboldali paramilitáris formációk pedig, bár nem szűntek meg létezni, végül sokkal szorosabb állami ellenőrzés alá kerültek.

A Bethlen-kormányának végül sikerült a konszolidációt elérnie társadalmi, gazdasági és politikai téren. 1923. január 21-én Magyarország felvételt nyert a Népszövetségbe, külpolitikai rehabilitációja megtörtént, az ÉME pedig innentől kezdve már csak a kormánypárt lojális szélsőjobboldali ellenzékét alkotta. A szervezet politikai befolyása, noha egészen 1945-ös feloszlásáig működött, az új szélsőjobboldali pártok megjelenésével visszaesett. 1924 és 1945 között a különböző, elsősorban német és olasz mintára szerveződő szélsőjobboldali, nemzetiszocialista pártok megjelenése az ÉME vonzerejét erősen kikezdte, és a tagság létszáma is csökkent, noha továbbra is jelentős személyi átfedések voltak megfigyelhetők az 1920-as és 1930-as évek radikális jobboldali pártjai és az ÉME tagsága között.

A radikális jobboldali paramilitáris szervezetek utóélete

Mint arra számos forrás utal, az 1920-as évek radikális jobboldali, részben paramilitáris jellegű titkos szervezeteinek egyik utódszerve nem volt más, mint az 1938-ban alapított Magyar Fajvédők Országos Szövetsége, majd az ebből 1942-ben alakult Országos Nemzetvédelmi Szövetség. A szervezet vezetőtestületének az egykori irreguláris katonai parancsnokok közül Héjjas mellett Prónay Pál és Ostenburg-Morawek Gyula is a tagjai voltak, de a vezetők között volt Kovács Tivadar, a Kovács testvérek paramilitáris szervezetének emblematikus tagja (ő töltötte be az Országos Nemzetvédelmi Bizottság ügyvezető igazgatói pozícióját), és Magasházy László nyugalmazott altábornagy, a kormányzó korábbi szárnysegédje és bizalmi embere is. Az Országos Nemzetvédelmi Szövetség a második világháború időszakának fontos politikai-társadalmi háttérszervezete volt, amely többek kiemelkedő szerepet játszott a kormányzó személye melletti propaganda terjesztésében, illetve kulcsszerepe volt a sikertelen kiugrási kísérletben is. A Nemzetvédelmi Szövetség, illetve az ennek vezetőtestületként működő Országos Nemzetvédelmi Bizottság, amely az ellenforradalmi tevékenységért adományozható állami kitüntetés, a Nemzetvédelmi Keresztet is odaítélte, ebben az időszakban, noha formálisan társadalmi szervezet volt, az egykori Kettőskereszt Vérszövetséghez hasonlóan kvázi állami szervként működött, és fontos feladata volt, hogy a radikális jobboldalon az erős német befolyás alatt működő magyar nemzetiszocialista mozgalmak egyre növekvő befolyását ellensúlyozza.

A kormányzóhű/németellenes és a németbarát szélsőjobboldal törésében ez a szervezet képviselte talán a leghatározottabban a kormányzóhű és/vagy németellenes vonalat. A szövetség az 1940-es években nem meglepő módon igen szoros kapcsolatokat tartott fenn a katonai nemzetbiztonsági szervekkel és az ugyancsak kvázi-állambiztonsági szervként működő Vitézi Renddel. Miként arra Pócs Nándor is felhívja a figyelmet a Kovács Tivadar különítményes tisztről írott kismonográfiájában, a Nemzetvédelmi Szövetség/Bizottság történetének mélyebb részletei még feltárára várnak. Ezt a munkát reményeink szerint az említett kutató el is végzi majd a közeli jövőben. Annyi majdnem bizonyos, hogy a volt

ellenforradalmárokból, különítményes katonákból álló politikai-paramilitáris hálózat és annak politikai mozgásai elsősorban Héjjas Iván személyén keresztül térképezhetők fel, aki, ha a két világháború közötti időszakban, ha nem is volt e hálózat egyszemélyi vezetője, de végig meghatározó személyisége maradt.

Az Országos Nemzetvédelmi Szövetség kiterjedt hálózatának és lobbitevékenységének valószínűleg jelentős szerepe Horthy Miklós fia, Horthy István 1942-es kormányzóhelyettesé választásának megszervezésében is. Ugyanakkor a szervezet és tagjai végül alulmaradtak a németbarát, nemzetiszocialista típusú szélsőjobboddallal szemben, az 1944-es kiugrási kísérlet pedig, mint jól tudjuk, nem sikerült. A két irányzat közötti kontrasztot mindenesetre jól érzékeli, hogy az 1920-as évek egykori különítményparancsnokai közül Héjjas Iván például végig hű maradt a kormányzóhoz, Prónay Pál viszont, ha ideológiai értelemben nem is lett egyértelműen nemzetiszocialista, de Magyarország német megszállása után a nyilaskeresztes mozgalomnak is felajánlotta a szolgálatait. Ám ilyen értelemben még egyértelműbb a kontraszt például Héjjas Iván és Endre László között, akik közül az előbbi a régi fajvédő eszmék híveként a magyarországi szélsőjobboldal németellenes szárnyának egyik vezetője lett, míg utóbbi a kollaboráns Sztójay-, majd az immár teljes mértékben német irányítás alatt álló Szálasi-kormány tisztviselőjeként a magyarországi zsidóság megsemmisítésének egyik fő megszervezőjévé, és így a Harmadik Birodalom tömeggyilkos politikájának egyik magyar kiszolgálójává vált. A két hírhedt magyar radikális jobboldali politikus életútjában közös, hogy katonatiszteként részt vettek a tanácsköztársaság összeomlása utáni ellenforradalomban, majd a részben a vesztes államokat sújtó fegyverkezési korlátozások kijátszása és irredenta célok magvalósítása érdekében működő magyar irreguláris katonai alakulatok szervezésében. Mindketten vezető tagjai voltak az 1920-as évek jelentős politikai befolyást gyakorló, radikális jobboldali titkos szervezeteinek, az Etelközi Szövetségnek és a Kettőskereszt Vérszövetségnek, illetve részben nyíltan működő tömegszervezeteinek, az Ébredő Magyarok Egyesületének és a Magyar Országos Véderő Egyletnek. Vitézi címüket is ugyanakkor, 1929-ban kapták meg. Ezen felül mindketten viszonylag magas beosztású közszolgálati tisztviselőként futottak be karriert – Héjjas előbb parlamenti képviselő, majd minisztériumi osztályvezető, végül címzetes államtitkár, Endre főszolgabíró, alispán, de facto belügyminiszteri jogkört gyakorló belügyi államtitkár, végül a nyilaskeresztes kormány idején rendkívüli főkormánybiztos lett. Nagy vonalakban ugyanonnét indultak 1919–1920-ban, nacionalista és antiszemita ideológiai elképzeléseik merőben hasonlóak voltak, ugyanazon titkos politikai és paramilitáris szervezetekben vállaltak vezető szerepet, a második világháború vége felé mégis eltérő oldalra álltak, ami az egyre növekvő német befolyáshoz való viszonyukat illeti...

Disszertációm következtetései szerint összességében elmondható, hogy a magyar kormányzati politika az 1930-as évekre fokozatosan egyre inkább az 1920-as évek első felének korai, radikális jobboldali, fegyveres titkos társaságai és a hozzájuk kötődő paramilitáris alakulatok szellemisége jegyében, illetve reprezentánsaik által elképzelt irányba haladt. Persze, mint minden sommás megállapítás, ez is szükségszerű leegyszerűsítése a történeti tényeknek, ám a trianoni traumából táplálkozó revizionizmus és irredentizmus, a vele szorosan összekapcsolódó antiszemitizmus, valamint a megoldatlan, elavult gazdaság- és társadalomszerkezetből fakadó szociális konfliktusok valóban a magyar politika és társadalom egyre gyorsuló jobbra sodródásához, majd ezzel párhuzamosan az ország német és olasz

agressziós politika melletti elköteleződéshez vezettek. A korszak kutatói közül talán Gergely Jenő, Gömbös Gyula egyik monográfusa fogalmazta meg a legtömörebben és legtalálóbban, hogyan és miért is jutott el a magyar kormányzati politika 1919-től 1944-ig oda, ahová, és mi is vezethetett a kormányzat és a társadalom fokozatos és együttes radikalizálódásához: „A Horthy-rendszert belülről sem megreformálni, sem megdönteni nem lehetett.”

A SZERZŐ DOKTORI ÉRTEKEZÉSE TÁRGYKÖRÉBEN MEGJELENT LEGFONTOSABB SZAKPUBLIKÁCIÓI:

Kántás, Balázs

A Kettőskereszt Vérszövetség: Egy titkos irreguláris katonai szervezet tevékenysége az 1920-as évek Magyarországnán: The Double Cross Blood Union: A Secret Irregular Military Formation and its Activity in Hungary During the 1920s

Budapest, Magyarország : Line Design (2022) , 260 p.

ISBN: 9789634800262

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

Antibolszevizmus, irredentizmus, antiszemitizmus, terrorizmus: A Kovács testvérek irredenta indíttatású bűncselekményei és ellentmondásos kapcsolatuk a magyar állami szervekkel, 1923–1925

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2021) , 304 p.

ISBN: 9786156250278

<https://mek.oszk.hu/22500/22562/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője) ; Sáfrány, Péter (Forráskiadás készítője)

A csongrádi kézigránátos terrortámadás: Források a Horthy-korszak egyik legsúlyosabb antiszemita terrorcselekményének kontextusához

Budapest, Magyarország , Csongrád, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2021) , 383 p.

ISBN: 9786156250247

<https://mek.oszk.hu/22500/22544/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A Fehér Internacionálé: Magyar–bajor–osztrák revizionista együttműködési kísérletek, 1919–1923

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2021) , 244 p.

ISBN: 9786156250230

<https://mek.oszk.hu/22300/22313/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

Milicisták, puccsisták, terrorfiúk: Mikrotörténeti esettanulmányok és levéltári források a Horthy-korszak első éveiben működő radikális jobboldali titkos szervezetek és a hozzájuk köthető paramilitáris alakulatok tevékenységéről, 1919–1925

Budapest, Magyarország : Művészeti és Irodalmi Jelen Kft. (2021) , 700 p.

ISBN: 9786156285089

<http://real.mtak.hu/123884/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A magyar „,fehér szabadkőművesség”: Adatok és levéltári források az Etelközi Szövetség, a Horthy-korszak politizáló titkos társaságának töredékes történetéhez

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2021) , 322 p.

ISBN: 9786156250131

<https://mek.oszk.hu/21900/21979/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A bombamerényletek kora: Levéltári források a Horthy-korszak első éveinek politikai terrorizmusához, 1922–1924

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2021) , 302 p.

ISBN: 9786156250124

<https://mek.oszk.hu/21800/21879/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A bombaper: A Horthy-korszak első éveinek egyik legnagyobb büntetőpere és politikai kontextusa, 1922–1926

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2021) , 308 p.

ISBN: 9786156250100

<https://mek.oszk.hu/21700/21710/>

Berkes, József (Forráskiadás készítője) ; Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője) ; Szabó, Piroska (Forráskiadás készítője) ; Szerényi, Ildikó (Forráskiadás készítője)

A dinárhamisítók nyomában: Bicskey Elek vajdasági magyar tanító pénzhamisítási ügye, 1928–1929

Budapest, Magyarország : Magyar Nemzeti Levéltár, L'Harmattan Kiadó (2020) , 150 p.

ISBN: 9789634146667

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

Konszolidáció kézigránáttal?: Az Ébredő Magyarok Egyesületének antiszemita indíttatású jászkarajenői merényletéről, 1922

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2020) , 124 p.

ISBN: 9786156250087

<https://mek.oszk.hu/21500/21525/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A fél világ (titkos)szolgálatában: Dokumentumok Trebitsch Ignác nemzetközi kém és kalandor Magyarországgal kapcsolatos tevékenységéről, 1919–1938

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2020) , 215 p.

ISBN: 9786156250070

<https://mek.oszk.hu/21400/21438/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

Rendőrgyilkosság az Oktogonnál: Tanulmány és levéltári források Soltra József rendőr meggyilkolásának körülményeihez és politikai kontextusához, 1920

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2020) , 110 p.

ISBN: 9786156250063

<https://mek.oszk.hu/21300/21390/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A csongrádi bombamerénylet: Sajtó- és egyéb források a Horthy-korszak egyik antiszemita terrorcselekményének kontextusához, 1923–1924

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2020) , 301 p.

ISBN: 9786156250056

<https://mek.oszk.hu/21300/21361/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

Váry Albert koronaügyész-helyettes összefoglaló jelentése a fehérterror Duna–Tisza közén zajlott eseményeiről, 1922

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2020) , 107 p.

ISBN: 9786156250001

<https://mek.oszk.hu/21200/21223/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A titkos társaságok felfedése: A Magyar Királyi Belügyminisztérium bizalmas jelentése a feloszlatusuk után továbbra is működő radikális jobboldali titkos szervezetekről, 1926

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2020) , 115 p.

ISBN: 9786150083940

<https://mek.oszk.hu/20700/20746/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A Duna–Tisza közti dosszié: Három alapvető forrás a Duna–Tisza közti paramilitáris erőszak történetéhez 1919–1924

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2020) , 139 p.

ISBN: 9786150083919

<https://mek.oszk.hu/20600/20629/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A magyar sörpuccs?: Ulain Ferenc nemzetgyűlési képviselő és társai államcsínykísérlete, 1923. Tanulmány és források

Budapest, Magyarország : Horthy-korszak Történetének Kutatásáért Társaság, Magyar Elektronikus Könyvtár (2020) , 153 p.

ISBN: 9786150083926

<https://mek.oszk.hu/20600/20627/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A bombavetőők nyomában: A Horthy-korszak egyik leghírhedtebb büntetőperének politikai kontextusáról és sajtóvisszhangjából - előmunkálat egy nagyobb volumenű forráskiadványhoz

Budapest, Magyarország : Hungarovox Kiadó (2020) , 125 p.

ISBN: 9789635340200

<http://real.mtak.hu/106529/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

Árnyékhadserg?: Válogatott dokumentumok a Kettőskereszt Vérszövetség katonai titkos társaság 1920-as évekbeli működéséről

Budapest, Magyarország : Hungarovox Kiadó (2020) , 159 p.

ISBN: 9789635340217

<http://real.mtak.hu/106528/>

Kántás, Balázs (Forráskiadás készítője)

A Trebitsch-ügyirat: A Magyar Királyi Belügyminisztérium titkos dokumentumai Trebitsch Ignác nemzetközi kémről és kalandorról, 1930–1938

Budapest, Magyarország : Hungarovox Kiadó (2020) , 103 p.

ISBN: 9789635340194

<http://real.mtak.hu/106530/>